

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЛЬ ТА МІСЦЕ МЕДИЦИНИ
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ
У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»**

21–22 листопада 2014 р.

м. Одеса

УДК 61(063)
ББК 5я43
Р 68

Роль та місце медицини у забезпеченні здоров'я людини
Р 68 у сучасному суспільстві: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 21–22 листопада 2014 р. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2014. – 192 с.

ISBN 978-617-7178-43-8

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Роль та місце медицини у забезпеченні здоров'я людини у сучасному суспільстві», яка відбулася на базі Одеського медичного інституту Міжнародного гуманітарного університету 21–22 листопада 2014 р.

УДК 61(063)
ББК 5я43

Перспективні ефірноолійні види роду <i>Achillea</i> L. Дуюн І. Ф., Смойловська Г. П., Мазулін Г. В.	132
Динаміка доступності споживання метформіну у подільському регіоні у 2011-2013 рр. Івко Т. І., Германюк Т. А.	134
Вивчення ринку седативних лікарських засобів рослинного походження вітчизняного виробництва Котельнікова М. Г.	136
Флавоноїдний склад видів роду <i>Polygonum</i> L. Лукіна І. А., Мазулін О. В.	138
Дослідження накопичення макро- та мікроелементів у суцвіттях рослин роду <i>Tagetes</i> L. в умовах м. Запоріжжя та Запорізької області Малюгіна О. О.	140
Перспективні види роду <i>Cirsium</i> L. флори України Попова Я. В., Мазулін О. В., Шевченко І. М.	142
Перспективи використання гриба <i>Hericium Erinaceus</i> в медичній та фармацевтичній практиці Саханда І. В.	144
Підбір корекції смаку для рідких лікарських засобів орального застосування у вигляді сиропів Слюсар О. А., Гордзієвська Н. А.	147
Макро- и микроэлементный состав лекарственного сырья тысячелистника субобыкновенного Смойловская Г. П.	148
Викладка лікарських засобів на полицях як один із напрямків удосконалення аптечного нейромаркетингу Унгурян Л. М.	151

НАПРЯМ 4. МЕДИЧНО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Антидепресивна активність нових комплексів SnCl_4 з саліцилоїлгідрозонами бензальдегіду та 4-бромбензальдегіду при пероральному введенні Александрова О. І., Кравченко І. А., Прокопчук О. Г., Шматкова Н. В., Сейфуліна І. Й.	154
Рационализация научно-организационных принципов деятельности судебно-медицинской службы при идентификации неопознанных трупов в условиях массовой гибели людей Варсан Е. Б.	156

ДОСЛІДЖЕННЯ НАКОПИЧЕННЯ МАКРО- ТА МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У СУЦВІТТЯХ РОСЛИН РОДУ TAGETES L. В УМОВАХ М. ЗАПОРІЖЖЯ ТА ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Малюгіна О. О.

*здобувач, старший лаборант кафедри фармакогнозії,
фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО
Запорізького державного медичного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Чорнобривці (*Tagetes L.*) – широко розповсюджений по всьому світу рід родини Айстрові (*Asteraceae*). До складу роду входять близько 59 видів та більш ніж 600 форм та сортів одно– та багаторічних рослин. Чорнобривці часто застосовуються у традиційній медицині багатьох народів для лікування інфекційних захворювань, захворювань шкіри, шлунково-кишкового тракту, очей та ін. Офіційній медицині чорнобривці відомі як багате джерело лютеїну та ефірної олії [4, с. 103; 5 с. 43].

Увагу наукової спільноти рослини роду чорнобривці привертають багатим хімічним складом. Вони містять каротиноїди, флавоноїди, ефірну олію, органічні кислоти та амінокислоти, дубильні речовини, кумарини та інші біологічно активні сполуки [3, с. 91 ; 4, с. 103; 5 с. 44]. Завдяки вмісту різноманітних біологічно активних речовин, рослини роду *Tagetes L.* у експериментах виявляють широкий спектр біологічної активності. Встановлено, що вони мають ранозагоювальну, протизапальну, протимікробну, протигрибкову, противірусну, гепатопротекторну, ларвіцидну та аскарицидну, антиоксидантну, адаптогенну дію та є перспективною сировиною для отримання нових лікарських засобів [2, с. 325 ; 3, с. 90; 5 с. 44–47].

Сучасній науці відомо, що є певний зв'язок між накопиченням рослиною певних хімічних елементів та біологічно активних речовин. Наприклад, рослини, що накопичують купрум та манган також зазвичай містять значні кількості флавоноїдів, молібден і вольфрам – сапоніни, манган, молібден і хром – алкалоїди та ін. Макро– та мікроелементи беруть участь майже у всіх процесах у організмі людини, впливають на процеси дихання, обмін речовин, кровообіг, імунну та інші системи, а також на особливості метаболізму лікарських засобів [1, с. 132]. Дослідження накопичення макро– та мікроелементів у суцвіттах роду *Tagetes L.* дозволяє більш повно оцінити перспективи використання чорнобривців прямостоячих та розлогих у якості лікарської рослинної сировини для отримання фітопрепаратів та біологічно активних домішок.

Метою нашої роботи було вивчення накопичення макро– та мікроелементів у суцвіттах рослин роду *Tagetes L.*

У якості сировини для дослідження були обрані суцвіття чорнобривців прямостоячих та чорнобривців розлогих, зібрані у період вегетації (червень-вересень) 2012 р. на території м. Запоріжжя та Запорізької обл.

Якісний склад та кількісний вміст макро– та мікроелементів у досліджуваній сировині визначали методом атомно-абсорбційної спектроскопії на базі лабораторії аналітичної хімії функціональних матеріалів та об'єктів навколи-

шнього середовища ДНУ НТК «Інститут монокристалів» НАН України (м. Харків) за допомогою приладу КАС-120, ВО «Електрон». Реєстрацію спектрів проводили на спектрографі ДФС-8, вимірювання інтенсивності ліній у спектрах – на мікрофотометрі МФ-1. Калібрувальні графіки будували за допомогою стандартних розчинів солей металів.

У ході експерименту було визначено, що суцвіття рослин роду *Tagetes* L. (*Tagetes patula* L., *Tagetes erecta* L.) накопичують значні кількості макро– та мікроелементів. Результати наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Вміст макро– та мікроелементів у суцвіттях рослин роду *Tagetes* L.

Елемент	Добова потреба, мг	Вміст у суцвіттях, мг/100 г	
		T. patula L.	T. erecta L.
Макроелементи			
K	2000-5550	3060	1410
Ca	800-1200	410	750
Mg	300-400	305	425
Na	1100-3300	510	470
P	1200	175	160
Мікроелементи			
Al	2-50	100	190
Cu	1,5-3,0	20	20
Fe	10-15	100	140
Mn	2-5	20	28
Mo	0,075-0,250	<0.02	<0.02
Ni	0,3-0,6	0,2	0.5
Pb	0,1-0,2	0,5	0.3
Si	20-30	815	845
Sr	1	1.0	2.8
Zn	15	20	28

Як видно з отриманих даних, у суцвіттях рослини роду *Tagetes* L. видів *Tagetes patula* L. та *Tagetes erecta* L. накопичуються значні кількості мікро– та мікроелементів. Встановлено, що за кількісним вмістом калію чорнобривці розлогі забезпечують добову потребу дорослої людини у цьому елементі, а чорнобривці прямостоячі забезпечують близько $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{4}$ добової потреби. Також суцвіття чорнобривців містять значні кількості кальцію (до 750 мг/100 г) і можуть бути використані як сировина для отримання фітопрепаратів та біологічних домішок, що застосовуються при станах, пов'язаних з недостатністю калію в організмі. Такі мікроелементи, як калій, магній, стронцій, нікель, сви-

нець у суцвітті рослин видів *T. erecta* L., *T. patula* L. містяться у кількостях, що дорівнюють їх добовій нормі для дорослої людини.

Висновок: Рослини роду *Tagetes* L. накопичують значні кількості макро– та мікроелементів і є перспективними для подальшого вивчення та отримання комплексних фітопрепаратів та біологічно активних домішок.

Література:

1. Цуркан О. О. Мікро– та макроелементний склад надземних і підземних органів суховершків звичайних (*Prunella vulgaris* L.) / О. О. Цуркан, О. І. Голембіовська, О. П. Колядич // Запорожский медицинский журнал. – 2012. – 4 (73). – С. 132–134
 2. Antinociceptive and Anti-Inflammatory Effects of Solvent Extracts of *Tagetes erectus* Linn (Asteraceae) / N.V. Shinde, K. G. Kanase, V. C. Shilimkar [et al.] // Tropical Journal of Pharmaceutical Research. – 2009. – 8 (4). – P. 325–329.
 3. Kiranmai M. Antibacterial Potential of Different Extracts of *Tagetes erecta* Linn / M. Kiranmai, M. Ibrahim // International Journal of Pharmacy. – 2012. – 2 (1). – P. 90–96.
 4. Phytochemicals and Their Biological Activities of Plants in *Tagetes* L. / L. Xu, J. Chen, H. Qiet [et al.] // Chinese Herbal Medicines. – 2012. – Vol. 4. – № 2. – P. 103–117.
 5. Priyanka D. A Brief Study of Marigold (*Tagetes* Species): a Review / D. Priyanka, T. Shalini, V. K. Navneet // International Research Journal of Pharmacy. – 2013. – 4 (1). – P. 43–48.
-

ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ РОДУ *CIRSIIUM* L. ФЛОРИ УКРАЇНИ

Попова Я. В.

*старший лаборант кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства*

Мазулін О. В.

*доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармакогнозії,
фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО*

Шевченко І. М.

*кандидат фармацевтичних наук,
асистент кафедри фармакогнозії, фармакології та ботаніки
Запорізького державного медичного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Рід осот (*Cirsium* L.) род. Айстрові (Asteraceae) включає до 300 видів багаторічних трав'янистих рослин. Вони широко розповсюджені на території країн Європи, Північній Африці, Північній та Центральній Америці. Настої та відвари з трави та коренів використовують в народній медицині багатьох країн в якості засобів протизапальної та протипухлинної дії [1, с. 247–249]. В Україні найбільш відомі осот звичайний (*Cirsium vulgare* (Savi) Ten.)